

Barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Avd. Generalsekretærens kontor

Dato
17. januar 2013

Høringsuttalelse fra Røde Kors om NOU 2012:15 Politikk for likestilling

Vi viser til høringsbrev av 12.10.2012. Røde Kors avgir med dette høringsuttalelse til Likestillingsutvalgets innstilling, NOU 2012:15 Politikk for likestilling. Likestillingsutvalgets mandat har vært å se på likestilling forstått som kjønnslikestilling i et livsløps-, klasse- og etnisitetsperspektiv. I vårt arbeid ser Røde Kors hvordan likestillingsutfordringer knyttet til kjønn, etnisitet og klasse forsterker hverandre. Dette er spesielt knyttet til vårt arbeid med innvandrerkvinner, enslig forsørgere og minoritetsungdom. Med utgangspunkt i Røde Kors' arbeid og utvalgets anbefalinger vil denne uttalelsen vektlegge følgende punkter i uttalelsen:

- Norskopplæringen må bli bedre og åpen for flere
- Det bør legges bedre til rette for nettverk og møteplasser
- Det bør legges større vekt på tiltak som reduserer diskriminering i arbeidslivet
- Innsats for å øke den politiske deltakelsen til innvandrerkvinner
- Tilrettelegging for barn og unges deltakelse i fritidsaktiviteter
- Problematikk knyttet til vold i nære relasjoner og tvangsekteskap

Kvinner med innvandrerbakgrunn er en stor og til dels uutnyttet ressurs for det norske samfunnet. Det å få flere innvandrerkvinner i arbeid er lønnsomt for samfunnet, næringslivet, og for den enkelte kvinne og hennes familie.

Norskopplæringen må bli bedre og åpen for flere

Språk spiller en avgjørende rolle for likestilling i arbeid og samfunnsliv. Røde Kors mener at norskopplæring bør gis som et offentlig tilbud til alle som har lovlig opphold i Norge. Dette er for å sikre grunnleggende innsikt i norsk samfunnsliv, og bedre mulighetene til deltakelse i arbeid, utdanning og samfunnsliv.

Norskopplæringen er i hovedsak klasserombasert og mange av elevene har få arenaer utenom undervisningen hvor de kan praktisere muntlig norsk. Dette merker vi i våre aktiviteter, hvor vi møter kvinner med mange timer med norskopplæring bak seg, men som har problemer med å formulere seg på norsk. En brukerundersøkelse av deltakere i norskopplæringen har også vist at særlig kvinnelige deltakere med store omsorgsoppgaver ikke ønsker eller ser det som mulig å fortsette på norskopplæringen (Rambøll management 2011). I en del tilfeller vil det være grunn til å spørre hvorvidt deltakeren med bedre tilrettelegging kunne ha fortsatt.

I dag tilbyr Røde Kors Norsktrening som en del av våre humanitære aktiviteter. Norsktrening er et lavterskel-tilbud hvor Røde Kors fungerer som en møteplass mellom frivillige og deltakere og som en arena for å lære språk. Tilbudet finnes i dag i 13 fylker, og det var registrert over 670 deltakere i aktiviteten i 2011. Vårt inntrykk er at behovet for et supplement til det offentlige tilbudet om norskopplæring er økende.

Røde Kors etterlyser en større satsning på kvalitet- og nytenking rundt språkopplæring, samt bruk av frivillig sektor som trenings- og praksisarena.

Det bør legges bedre til rette for nettverk og møteplasser

Røde Kors møter i sine aktiviteter mange ressurssterke kvinner med innvandrerbakgrunn som sliter med å komme inn på det norske arbeidsmarkedet. Mange av disse kvinnene har ikke tilstrekkelig kunnskap om sine arbeidsmuligheter, i tillegg til at de mangler det nødvendige nettverket som andre arbeidstakere har. Røde Kors ser viktigheten av å legge til rette for å utvide nettverkene til kvinner med innvandrerbakgrunn for å sikre lettere tilgang til arbeidsmarked. På Stella Kvinnesenter holdes det diverse kurs og seminarer, og det gis tilbud som mentor-ordning og internettkafé. Kvinnene på senteret er selv med på å definere og forme tilbudet ut fra sine behov.

Røde Kors støtter utvalgets forslag om å danne formelle møteplasser mellom organisasjoner og myndigheter på likestillingsfeltet. Samtidig etterlyser vi flere konkrete forslag til hvordan innvandrerkvinner kan få tilgang til nødvendige nettverk og møteplasser.

Det etterlyses mer målrettet innsats for å øke den politiske deltakelsen blant innvandrerkvinner

Den demokratiske normen er at alle skal inkluderes på lik fot i politiske prosesser og samfunnsmessige beslutninger. Røde Kors er positive til at det settes i gang et landsdekkende program for bredde i folkestyret med mål å øke kvinneandel og andel med etnisk minoritetsbakgrunn på alle nivåer i folkevalgte organer lokalt, regionalt og nasjonalt.

Deltakelse i frivillige organisasjoner er en viktig inngang til å lære om norsk demokrati og styresett. Røde Kors jobber målrettet for å øke andelen frivillige med innvandrerbakgrunn. Stella kvinnesenter i Oslo Røde Kors er et eksempel på en aktivitet hvor innvandrerkvinner er med både som frivillig og deltakere. Ut fra de tilbakemeldingene fra våre frivillige, ser vi at muligheten for å yte frivillig innsats i organisasjonen gjør at disse deltakere opplever mestring, økt selvtillit og lærer språket fortere.

Røde Kors etterlyser konkrete tiltak fra myndigheter som oppmuntrer og legger til rette for at innvandrere i større grad tar del i de frivillige organisasjonene.

Tilrettelegging for barn og unges deltakelse i fritidsaktiviteter

Tallet på barn i familier med vedvarende lav inntekt har ikke gått ned de siste 6-7 årene. I Fafo-rapporten «Barnefattigdom i Norge» (2009) ble det dokumentert at barnefattigdom er et stort problem i Norge, og at spesielt barn av ikke-vestlige innvandrere og enslige forsørgere har en større sjanse for å leve i vedvarende fattigdom. Gjennom aktivitetene Ferie for alle og Barnas Røde Kors (BARK), ser Røde Kors at disse barna har behov for gode lavterskelaktiviteter for å ha like muligheter til å delta i aktivitets- og kulturtilbud. Røde Kors savner konkrete tiltak som muliggjør et bedre samarbeid mellom offentlig og frivillig sektor for å sikre at *alle* barn får mulighet til å ha en aktiv fritid.

Problematikk knyttet til vold i nære relasjoner og tvangsekteskap

Røde Kors er fornøyd med at utredningen flere steder setter fokus på problematikk knyttet til vold i nære relasjoner og tvangsekteskap. Røde Kors-telefonen om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse mottok 2196 henvendelser i perioden 2008-2011. Av disse omhandlet 781 tvangsekteskapsproblematikk. 20 prosent av henvendelsene til Røde Kors-telefonen kommer fra gutter og menn som opplever æresrelatert vold, herunder tvangsekteskap. Samtidig er det store

mørketall knyttet til minoritetsgutter som opplever vold i nære relasjoner, og vi har indikasjoner på at denne gruppen har en større terskel for å kontakte hjelpeapparatet. En dansk undersøkelse fra 2011 viser at 25 % av minoritetsguttene er redde for å bli giftet bort mot deres vilje. Dette tallet er noe større enn for minoritetsjenter. Guttene opplevde også mer trusler om vold og fysisk vold. Røde Kors savner i utredningen tiltak som senker terskelen for at gutter som opplever vold i nære relasjoner kan ta kontakt med hjelpeapparatet.

Videre mottok Røde Kors-telefonen i perioden 2008-2011 henvendelser fra 241 unge som opplevde æresrelatert vold. Disse henvendelsene kommer i hovedsak fra minoritetsjenter og omhandlet alt fra sosial kontroll og psykisk press- til frihetsberøvelse. Flere av disse jentene har ingen innflytelse eller medbestemmelse over eget liv, og kjenner ikke til de rettighetene de har i henhold til barneloven. Dette bryter med sentrale prinsipper for kjønnslikestilling. Vi hadde ønsket at utredningen kom med forslag til hvordan minoritetsjenter og gutter og deres foreldre kan bli gjort kjent med barneloven for å styrke barn og unges medbestemmelsesrett.

Konklusjon

Røde Kors er positive til at utvalget ser potensialet som ligger i frivillig sektor for å fremme likestilling og integrering. Røde Kors vil oppfordre til at utvalgets anbefalinger målrettes og konkretiseres med tanke på å fange opp spesielt utsatte grupper som kvinner med innvandrerbakgrunn og enslige forsørgere.

Med vennlig hilsen,

Åsne Havelid
Generalsekretær

Grete Herlofson
Avdelingsleder, Omsorg og foreningsutvikling